

Aan: De Raad van de Gemeente Langedijk
Betreft: Initiatiefvoorstel Dorpswensenbus Langedijk

Langedijk, mei 2015

Aanleiding en inleiding

Dichtbij de burgers. Dat is het motto wat je vaak hoort in de politiek. Hoe doe je dat? Door hen niet alleen tijdens de verkiezingen een stem te geven, maar ook daarna. Er moet een samenwerking tot stand kunnen komen die burgers en overheid kans geven om 'Samen te werken aan de samenleving'. We leven in een participatiemaatschappij. De overheid draagt dit heel specifiek uit en verwacht van de burgers dat zij dat ook doen. Ook in Langedijk wordt dit uitgedragen. Als voorbeeld noemen we de invoering van de drie Decentralisaties in de zorg: WMO, Jeugd en Arbeidsparticipatie.

Met dit initiatiefvoorstel liggen er grote kansen om aan die participatie invulling te geven. Het betekent wel: participeren van twee kanten: overheid en burgers. Contactambtenaren kunnen de brug gaan vormen tussen de burgers en het ambtelijk apparaat. De Dorpsplatforms kunnen daarbij een belangrijke rol vervullen. Maar dat hangt af van het wederzijds vertrouwen en het lef om dit idee op te pakken. Wat klein is kan groots uitpakken.

Al met al ligt er een grote uitdaging, zowel voor de gemeente als voor de Dorpsplatforms. Graag wijzen we u op de brief aan de Koning, die één van de aanleidingen is geweest om dit initiatiefvoorstel op te stellen.

"Brief aan de Koning"

In het voorjaar van 2014 is in het kader van de verkiezingen voor de gemeenteraden een 'Brief aan de Koning' gepresenteerd. In deze brief staan o.a. voorstellen voor experimenten met lokale democratie, zoals schaduwgemeenteraden in wijken, deelbeslissingen van burgers via een burgerbegroting, door loting samengestelde burgerjury's of een burgervisitatie". Afzender is de 'Gemeenteraad van de Toekomst', een 'spontane staatscommissie' waarin ruim vijftig burgers, raadsleden, burgemeesters, raadsgriffiers en wethouders afgelopen jaar op zoek gingen naar het functioneren van gemeenteraden in een netwerkdemocratie.

De brief zegt over democratie: "Democratie is gestoeld op wederkerig vertrouwen. Vertrouwen van de burgers in hun overheid, maar ook van de overheid in haar burgers. Burgers die zich mede verantwoordelijk weten voor het algemeen belang en opkomen voor elkaar. Alle publieke ambtsdragers, of ze nu gekozen zijn, benoemd of aangewezen, hebben aan dat vertrouwen hun bijdrage te leveren. Zó wordt de democratie onderhouden. De verzuiling is niet meer en de daarbij eertijds zo goed passende organisatie van ons politieke systeem kraakt in haar voegen. Het wederkerig vertrouwen wordt op de proef gesteld. De eerste overheid die dit in volle hevigheid ervaart is de gemeente. Wij bepleiten experimenteeruimte voor gemeenteraden", aldus de staatscommissie.

Initiatiefvoorstel of burgerinitiatief?

Dit voorstel is in concept voorgelegd aan de leden van de Dorpsplatforms en Dorpsraden in de gemeente Langedijk. Zij hebben daardoor ook inbreng gehad in de totstandkoming van het definitieve initiatiefvoorstel. Hun inbreng was positief kritisch. De Dorpsplatforms zien hier ook kansen liggen voor de participatie van burgers in Langedijk. Op zich is het realiseren van dit initiatiefvoorstel al een voorbeeld van participatie. De ChristenUnie heeft zich afgevraagd of dit voorliggend stuk een initiatiefvoorstel of een burgerinitiatief moet zijn. Een burgerinitiatief komt voort uit een groep burgers die met een idee komen. Een initiatiefvoorstel is een voorstel van een fractie uit de raad en is gelieerd aan het reglement van orde van de raad van Langedijk. Vanwege het feit dat dit laatste aan de orde is ziet de ChristenUnie dit voorliggend voorstel als een initiatiefvoorstel.

Voorstel Dorpswensenbus

De ChristenUnie hecht waarde aan de wensen die vanuit de dorpen naar voren komen. Tijdens de verkiezingscampagne in 2014 heeft de ChristenUnie wensen geïnventariseerd. Deze wensenlijst is het startpunt van een Dorpswensenbus. We zijn er ons van bewust dat niet alle wensen in vervulling gebracht kunnen worden. Daarom moeten ingediende wensen bekeken en beoordeeld op haalbaarheid en wenselijkheid. Van alle wensen wordt gemotiveerd of ze wel of niet gerealiseerd kunnen worden. De Dorpsplatforms moeten hierin een centrale rol vervullen. Zij buigen zich gezamenlijk met de indiener en met ondersteuning van de gemeente over de ingebrachte voorstellen en komen tot een gewogen oordeel.

De status en rol van de Dorpsplatforms en de Dorpsraden.

In de ogen van de ChristenUnie spelen de Dorpsplatforms een cruciale rol met betrekking tot het succes van de Dorpswensenbus. Tevens vindt de ChristenUnie dat de Dorpsraden ook een rol spelen in dit proces. Samenwerking en afstemming tussen de Dorpsplatforms en de Dorpsraden is toe te juichen en de ChristenUnie verwacht dat zij onderling afspraken gaan maken hoe zij met elkaar kunnen samenwerken in dit proces.

Voorwaarden voor Dorpsplatforms om met de ideeënbus succesvol te kunnen werken.

Voor het succesvol gebruik van de Dorpswensenbus behoren de Dorpsplatforms wel de juiste tools te krijgen om ook goed te kunnen werken met de genoemde Dorpswensenbus. Hebben ze die niet dan worden zij bijvoorbeeld eerder een scheidsrechter tussen aanvrager/indiener en de gemeente. Dat is echter niet de bedoeling. De voorwaarden zijn:

- De Dorpsplatforms worden volwaardig gesprekspartner van de gemeente.
- De Dorpsplatforms worden voorzien van alle informatie die ze nodig hebben om tot oordeelvorming te komen.
- De voorzitters van de Dorpsplatforms fungeren als tussenpersoon Dorpsplatform en gemeente en verzamelen en beheren die hoedanigheid de ingediende wensen.
- De onderwerpen die ingediend worden kunnen onderdeel gaan worden van het Dorpsplan.
- Dorpsplatforms en Dorpsraden gaan met elkaar in overleg om tot een succesvolle samenwerking te komen.

Rol en inbreng van de gemeente om de ideeënbus tot een succes te maken.

De rol en de inbreng van de gemeente is ook van cruciaal belang om de Dorpswensenbus tot een succes te maken. Hier liggen kansen voor de gemeente om te laten zien wat de waarde van participeren van de gemeente in de samenleving is. Overheidsparticipatie ontmoet hier burgerparticipatie! De gemeente dient daarom de Dorpsplatforms meer ruimte te bieden om te kunnen acteren bij het beheren en de uitvoering van de Dorpswensenbus. Volgens de ChristenUnie zal aan de volgende voorwaarden voldaan moeten worden:

- De gemeente ziet de Dorpsplatforms en de Dorpsraden als volledige gesprekspartners. Dat betekent dat het college ook structureel contact heeft met de Dorpsplatforms en Dorpsraden. Minimaal twee maal per jaar dient er overleg te zijn tussen college en Dorpsplatforms en Dorpsraden.
- De gemeente voorziet de Dorpsplatforms van volledige informatie die nodig is om de Dorpsplatforms te laten functioneren bij het proces van de Dorpswensenbus.
- De gemeente stelt ambtenaren beschikbaar voor ondersteuning bij het beoordelen van Dorpswensen. Welke ambtenaar dat is afhankelijk van het idee wat ingebracht is.
- De betrokken ambtenaar dient onafhankelijk en burgergericht samen te werken met het Dorpsplatform. Als ambassadeur ondersteund zij/hij het Dorpsplatform bij het beoordelen van de ingebrachte ideeën.
- De gemeente zorgt voor een heldere communicatie naar de inwoners van Langedijk met betrekking tot de rol van de Dorpsplatforms en het gebruik van de Dorpswensenbus, maar ook als aanspreekpunt algemeen.
- De gemeente spreekt met de Dorpsplatforms af over de status van de adviezen: deze kunnen bindend of niet bindend zijn.
- De Dorpsplatforms zijn voor de gemeente aanspreekpunt niet alleen als het gaat om Grijs en Groen, maar ook om planontwikkelingen in de dorpskernen. De gemeente maakt in overleg met de Dorpsplatforms en de Dorpsraden afspraken wie aanspreekpunt is voor welke zaken en communiceert dit ook met de burgers van Langedijk.
- Halfjaarlijks koppelen gemeente en de Dorpsplatforms het proces aan elkaar terug en bekijken welke verbeterpunten er zijn te vinden.

- Na een jaar van invoering van de Dorpswensenbus neemt de gemeente het initiatief de Dorpswensenbus en de werking ervan te evalueren.

Hoe werkt de Dorpswensenbus Langedijk?

Nu de Dorpswensenbus zelf. Helder moet zijn hoe deze werkt. Dat wordt hieronder weer gegeven:

- De gemeente realiseert een digitale en een fysieke Dorpswensenbus. De digitale bus wordt gekoppeld aan de voorzitters van de Dorpsplatforms. De fysieke bus wordt in overleg met de Dorpsplatforms ergens in de dorpskernen geplaatst. Iedere voorzitter van het Dorpsplatform heeft een sleutel van deze bus en is verantwoordelijk voor het legen van de bus.
- Burgers kunnen, gemotiveerd hun wensen kenbaar maken via de Dorpswensenbus.
- De voorzitter van het Dorpsplatform inventariseert de ingebrachte wensen en legt ze voor aan het betreffende Dorpsplatform en nodigt daarbij de indiener(s) uit om met elkaar de wens te bespreken.
- Wensen die Dorpsoverstijgend zijn worden door de Dorpsplatforms in gezamenlijkheid onderzocht.
- De Dorpsplatforms stemmen zaken af met de Dorpsraden.
- Het Dorpsplatform beoordeelt met ondersteuning van een ambtenaar van de gemeente samen de ingediende wens. Daarbij gelden de volgende randvoorwaarden en criteria:
  1. *Algemeen belang*: draagt het voorstel bij aan het algemeen belang van het dorp cq. de wijk? Daarbij zijn de volgende aspecten van belang:
    - Wat is het nut en de noodzaak van de uit te voeren wens?
    - Wat gebeurt er als het voorstel niet wordt gerealiseerd (wat is het effect?)
    - Welke besparingen worden voorzien?
    - Voorstellen met een individueel belang vallen buiten de doelstelling van de Dorpswensenbus.
  2. *Veiligheid*. Brengt de ingediende wens de veiligheid voor mens en dier in gevaar of draagt het idee juist bij aan een verhoging van de veiligheid en vermindering van de overlast?
  3. *Kwaliteit van de samenleving*. Op welke wijze draagt de vraag bij aan de zorg voor elkaar, de leefbaarheid van de wijk, het creëren van kansen voor respectievelijk het meedoen van kwetsbaren?
  4. *Milieu en duurzaamheid*. Is het ingebrachte voorstel een verbetering voor het milieu en ondersteunt het een duurzamer omgaan met het klimaat?
  5. *Beleid en budget*. Past het ingediende voorstel binnen het gemeentelijk beleid en binnen het bestemmingsplan van het dorp cq. wijk? Is er dekking te vinden binnen de gemeentelijke begroting?
  6. *Beheer en onderhoud*. Afhankelijk van het voorstel zullen er ook afspraken over beheer en onderhoud nodig zijn. Wellicht is het mogelijk om ten behoeve van de financiering hiervan een deel van het gemeentelijk budget over te hevelen naar het dorp cq. de wijk.
  7. *Financiën*. Welke eventuele opbrengsten voortvloeiend uit het voorstel zijn voorzien en hoe wordt de uitvoering van de wens bekostigd. Hiervoor bestaan diverse mogelijkheden: uit overheidsmiddelen, uit eigen bijdragen van particulieren of een constructie tussen overheid en particulieren.
  8. *Uitvoering*. Bij een positief antwoord op de vraag moet bekeken worden op welke termijn de wens kan worden uitgevoerd. Deze is namelijk afhankelijk van factoren, zoals de grootte van het project, eventuele aanbesteding, verkrijging van financiering, vergunningverlening etc.
- Met de indiener(s) van de vraag wordt de einduitslag besproken en uitgelegd en schriftelijk bevestigd.
- De gemeente draagt zorg, al dan niet met particulieren, voor de uitvoering van het ingediende idee.
- De regeling wordt na twee jaar geëvalueerd met de Dorpsplatforms.

Kosten

Uiteraard zijn aan het realiseren en in praktijk brengen van een dergelijk initiatiefvoorstel kosten verbonden. De vraag zal zijn welke kosten dit zullen zijn. Daar is in eerste instantie moeilijk een antwoord op te geven. Zeker is

dat er ambtelijk uren gestoken zullen moeten worden in de procesbegeleiding en onderzoek naar voorgestelde ideeën. Maar ons ambtelijk apparaat is veel bezig met onderzoek doen naar ideeën en voorstellen (denk alleen maar aan het coalitieprogramma en het collegeprogramma). Alleen in dit geval is gaat het niet om politieke ideeën, maar ideeën vanuit de bevolking. De werklust zal verschuiven en gekeken moet worden hoe dit agenda technisch ingekaderd kan worden. De post waaruit dit initiatief gedekt zou kunnen worden is: De reserve Investerings in Maatschappelijk Nut. Verder is het daarnaast afhankelijk van welke ideeën naar voren gebracht kunnen worden. Als voorbeeld: een voorstel tot aanleg van een fietspad of voetpad kan worden ondersteund vanuit de ambtenaar verkeer en de kosten gedekt uit post Bovenwijkse voorzieningen of Investerings met economisch nut. Creativiteit en een nader ambtelijk advies zal meer helderheid op het punt van bekostiging moeten geven. We moeten ons er voor waken om niet direct te zeggen dat er geen tijd en geen geld beschikbaar is: dat is namelijk de doodsteek van de zo fel gepropageerde burger participatie.

Eerste inventarisatie wensen

Een eerste inventarisatie van wensen heeft de ChristenUnie gedaan tijdens de aanloop van de gemeenteraadsverkiezingen in 2014. Deze wensen worden hieronder vermeld en kunnen besproken worden in de diverse Dorpsplatforms aan de hand van hiervoor genoemde uitgangspunten/criteria. Deze inbreng van deze punten zijn afkomstig van diverse personen en van de Dorpsplatforms zelf. De ChristenUnie stelt voor dat deze punten, voor zover ze nog niet in de Dorpsplatforms besproken zijn, alsnog te behandelen. De ChristenUnie is er zich van bewust dat de hieronder genoemde punten niet alleen nieuwe wensen of ideeën zijn en dat het ook aandachtspunten zijn. Toch zijn wij van mening dat deze punten serieus bekeken moeten worden.

Koedijk:

- tegengaan van overlast van het dierenasiel tegenover Koedijk;
- verbetering van het fietspad aan de Nauertogt: verbreding en voorzien van verlichting;
- opnieuw asfalteren van de Nauertogt;

Sint Pancras:

- ontwikkeling van het Dorpshart door goede inspraak;
- het Jeugdhuis behouden laten voor de jeugd;
- behouden blijven van de pinautomaat in het dorp;
- het opstellen van een verkeerscirculatieplan;
- het verbeteren van de groenvoorziening door efficiënt te werken;
- realiseren van huisartsen in een HOED (Huisartsen Onder Eén Dak);
- inventariseren en verbeteren van verkeersknelpunten voor senioren;
- realiseren van een veilig oversteekpunt ter hoogte van de Dekamarkt;

Broek op Langedijk:

- aantrekkelijk maken van het Havenplein: reconstrueren en aantrekkelijk maken voor toerisme;
- vestigen van een Goede Doelenwinkel in Winkelcentrum Broekerveiling;
- verbeteren van de verkeersveiligheid bij de botenhelling aan de Lepelaar: optie onderzoeken van verplaatsen van deze botenhelling in overleg met BGO;
- verbeteren van de doorvaarbaarheid van Langedijk;
- onderhoud vaarwegen aanpakken;
- oplossen van de parkeerdruk bij voormalig Bollengebouw;
-
- verbeteren van de doorvaarbaarheid;
- aandacht voor goed onderhoud van vaarwegen;
- verbeteren van de verkeersveiligheid op de Lepelaar, Reiger en Voorburggracht en Oostelijke Randweg;

- aandacht voor het gemotiveerd aangeven waarom ideeën vanuit de dorpen niet kunnen worden uitgevoerd;

Noord-Scharwoude:

- aandacht voor veilige kruisingen van de N504 middels het hernieuwd onderzoeken van het realiseren van een tunnelbak of fly-over, waarbij de kruising van de Dorpsstraat blijft bestaan;
- aandacht voor doorvaarbaarheid Achterburggracht;
- aandacht voor verkeerssnelheid op de Oostelijke Randweg;
- aandacht voor de jeugd: goede voorzieningen en hen meer betrekken bij ontwikkelen van die voorzieningen;
- aandacht voor realiseren van betaalbare starterswoningen voor jongeren;

Oudkarspel:

- aandacht voor veilige kruisingen van de N504 middels het hernieuwd onderzoeken van het realiseren van een tunnelbak, waarbij de kruising van de Dorpsstraat blijft bestaan.

Mei 2015.